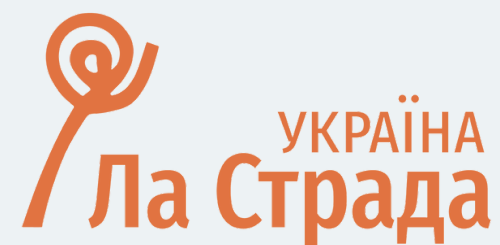

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

УРЯДОВА
УПОВНОВАЖЕНА
З ПИТАНЬ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ

УКРАЇНА
Ла Страда

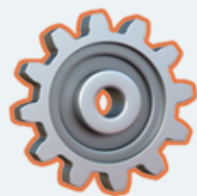
АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами дослідження

«Стратегія впровадження ґендерної рівності у сфері освіти в дії: ґендерні компетенції у педагогічних працівників і працівниць закладів загальної середньої освіти»

Проект «Попередження ґендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав дитини», який впроваджується ГО «Ла Страда-Україна» за підтримки донорської організації «Хліб для світу»

грудень, 2024

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ :

ґендерна рівність у сфері освіти.

МЕТОД ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ :

онлайн-опитування (CAWI)
(гугл-форма).

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ :

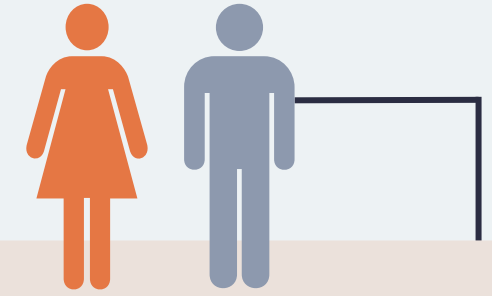
ґендерні компетенції педагогічних
працівників і працівниць закладів
загальної середньої освіти.

ТЕРМІНИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОПИТУВАННЯ :

березень-квітень 2024 року.

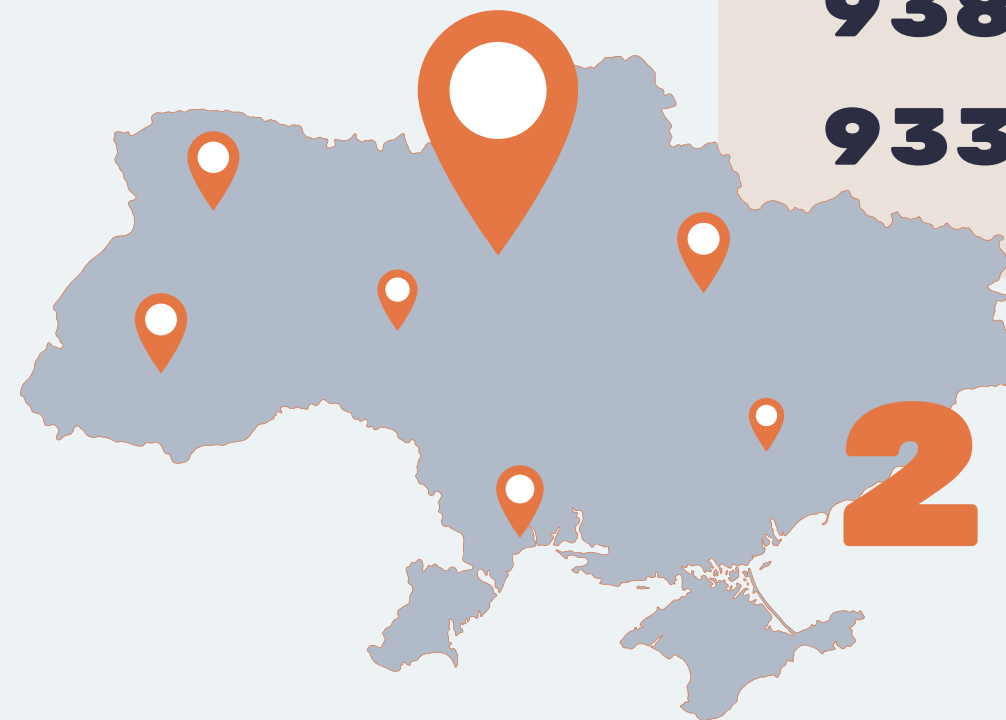
Цільова аудиторія дослідження

ЖІНКИ
88.3%

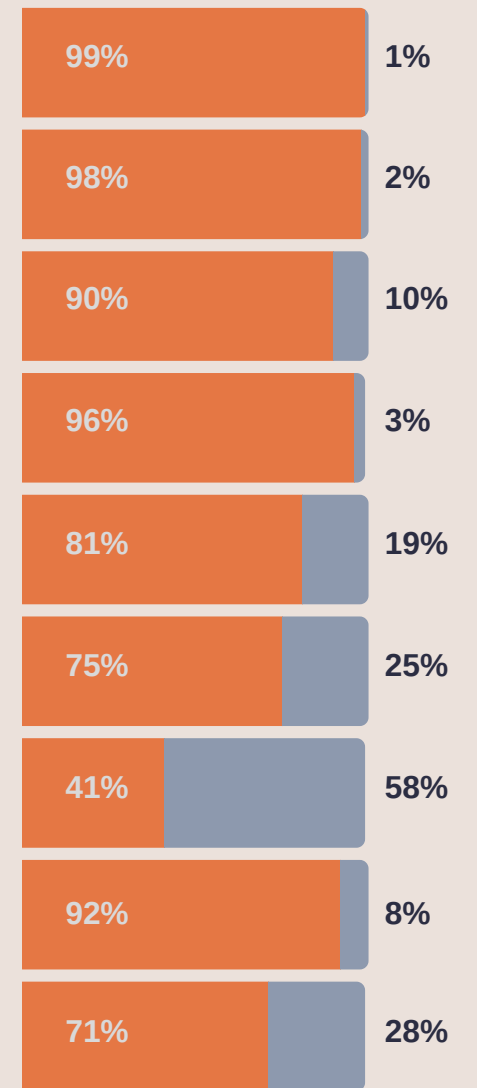

ЧОЛОВІКИ
11.6%

22 області України
та м.Київ

- 4132** вчителі/-ки початкових класів
- 2181** вчителі/-ки української мови та літ-ри
- 1686** вчителі/-ки математики
- 1174** фахівці/-чині психологічної служби
- 1154** вчителі/-ки історії
- 1080** директори/-ки ЗСО
- 952** вчителі/-ки фізичної культури
- 938** вчителі/-ки хімії
- 933** вчителі/-ки трудового навчання

ЗМІСТ ЗАПИТАЛЬНИКА

«Наявність ґендерних компетенцій у педагогічних працівників і працівниць закладів загальної середньої освіти»

БЛОК 1

Загальні відомості про респондентів і респонденток

БЛОК 2

ґендерні компетенції педагогічних працівників і працівниць.
Наявні ґендерні стереотипи

БЛОК 3

Впровадження ґендерних підходів в освітній процес.
Оцінка власного рівня знань та потреб у знаннях щодо ґендерної тематики

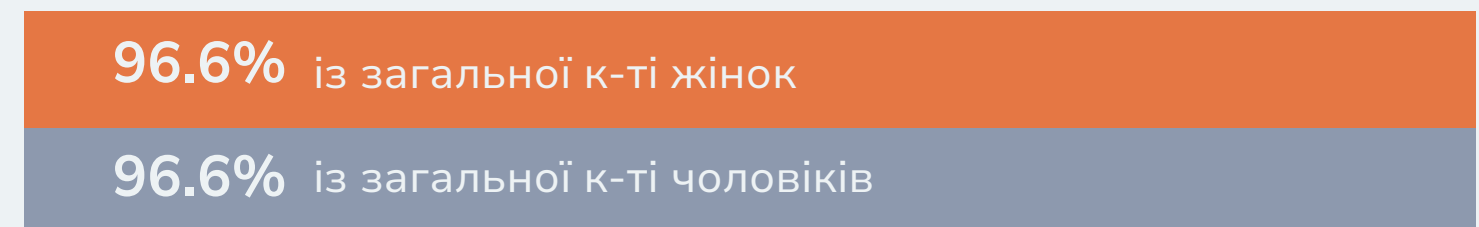
РІВЕНЬ ОБІЗНАНОСТІ РЕСПОНДЕНТІВ І РЕСПОНДЕНТОК СТОСОВНО ОСНОВНИХ ДЕФІНІЦІЙ ҐЕНДЕРНОЇ ТЕМАТИКИ

Було запропоновано обрати вірні відповіді на 5 запитань.

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ:

– це рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

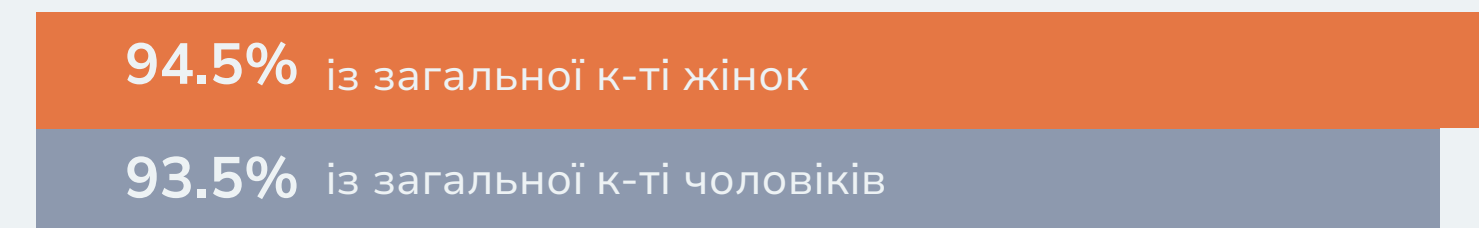
96.6% відповіли правильно

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ ПЕРЕДБАЧАЄ:

створення рівних умов для самореалізації учениць/учнів з акцентом на їхні індивідуальні особливості та потреби самореалізації незалежно від ґендерних стереотипів і традиційного уявлення про ролі жінок і чоловіків у суспільстві.

94.4% відповіли правильно

ГЕНДЕР – ЦЕ:

соціально закріплені ролі, поведінка, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належними для жінок та чоловіків.

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ – ЦЕ:

стандартизовані уявлення про моделі поведінки та риси характеру, які відповідають поняттям «чоловіче» та «жіноче».

ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ – ЦЕ:

розуміння шляхів взаємодії з особами різної статі з урахуванням ґендерної ідентичності, ґендерних установок і стереотипів.

**СТАВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ І ПРАЦІВНИЦЬ
ДО ҐЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНИХ ТВЕРДЖЕНЬ**

«Для дівчат/жінок природніше займатися хатніми справами, ніж для хлопців/чоловіків»

61.6%

Відповіли "ні"

62.8%

із загальної к-ті жінок відповіли "ні"

52.2%

із загальної к-ті чоловіків відповіли "ні"

«Гендер і стать – тотожні поняття»

53.3%

Відповіли "ні"

54%

із загальної к-ті жінок відповіли "ні"

48%

із загальної к-ті чоловіків відповіли "ні"

41.5%

Відповіли "ні"

42.5%

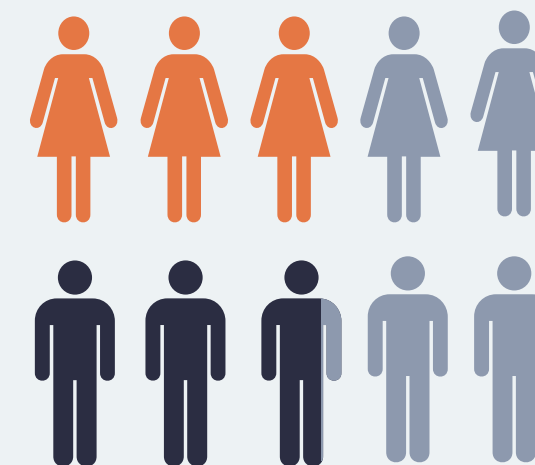
із загальної к-ті жінок відповіли правильно

33.7%

із загальної к-ті чоловіків відповіли правильно

58.4%

Відповіли "ні"

58.6%

із загальної к-ті жінок відповіли "ні"

56.9%

із загальної к-ті чоловіків відповіли "ні"

«Хлопці та дівчата мають займатися за окремою програмою на уроках трудового навчання»

«Завдання батька – утримувати родину, а завдання матері – піклуватися про дітей»

«Дівчина повинна виглядати жіночно»

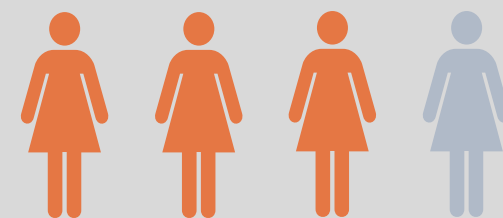
17.4%
із загальної
к-ті жінок

13.7%
із загальної
к-ті чоловіків

17.8% відповіли "ні"

«Наявні ґендерні компетенції
у педагогів позитивно впливають на
формування світогляду учнів і учениць»

76%
із загальної
к-ті жінок

80%
із загальної
к-ті чоловіків

76.4% відповіли "так"

«Розвиток інтересів хлопців
і дівчат у гуманітарних і точних науках
не повинен залежати від статі»

88.5%
із загальної
к-ті жінок

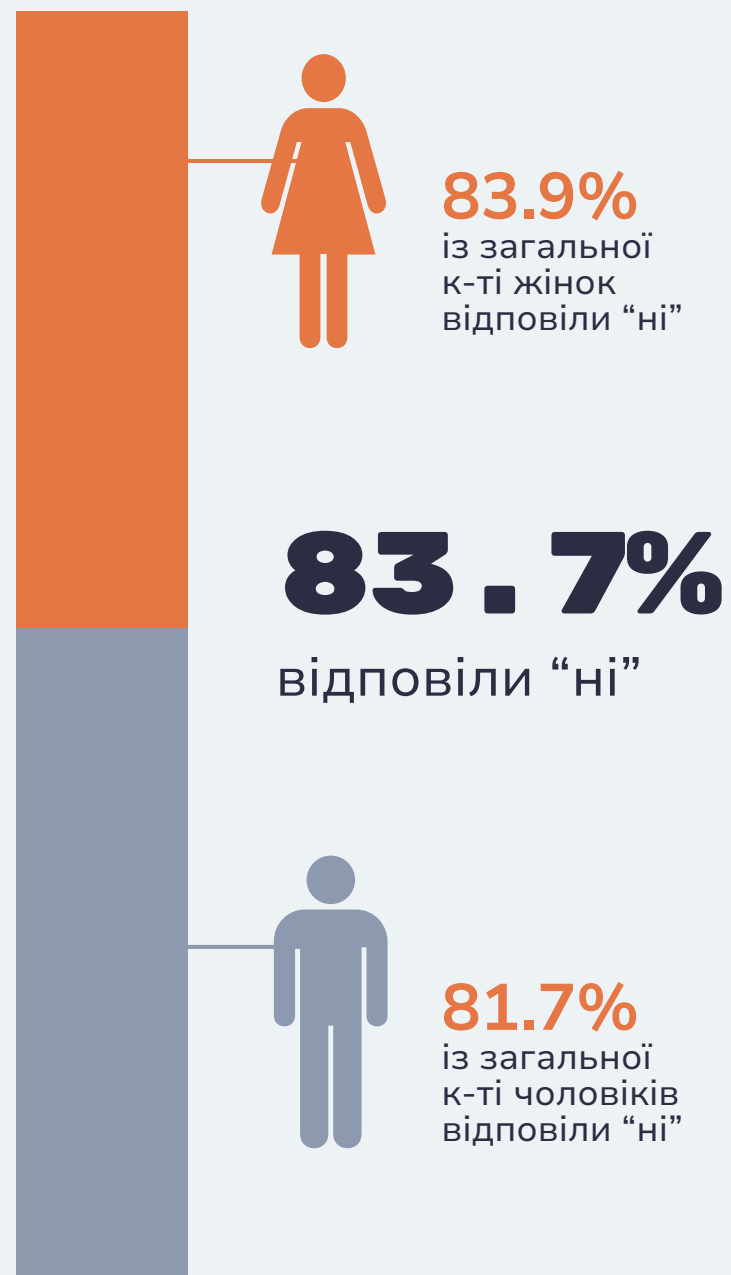

86.2%
із загальної
к-ті чоловіків

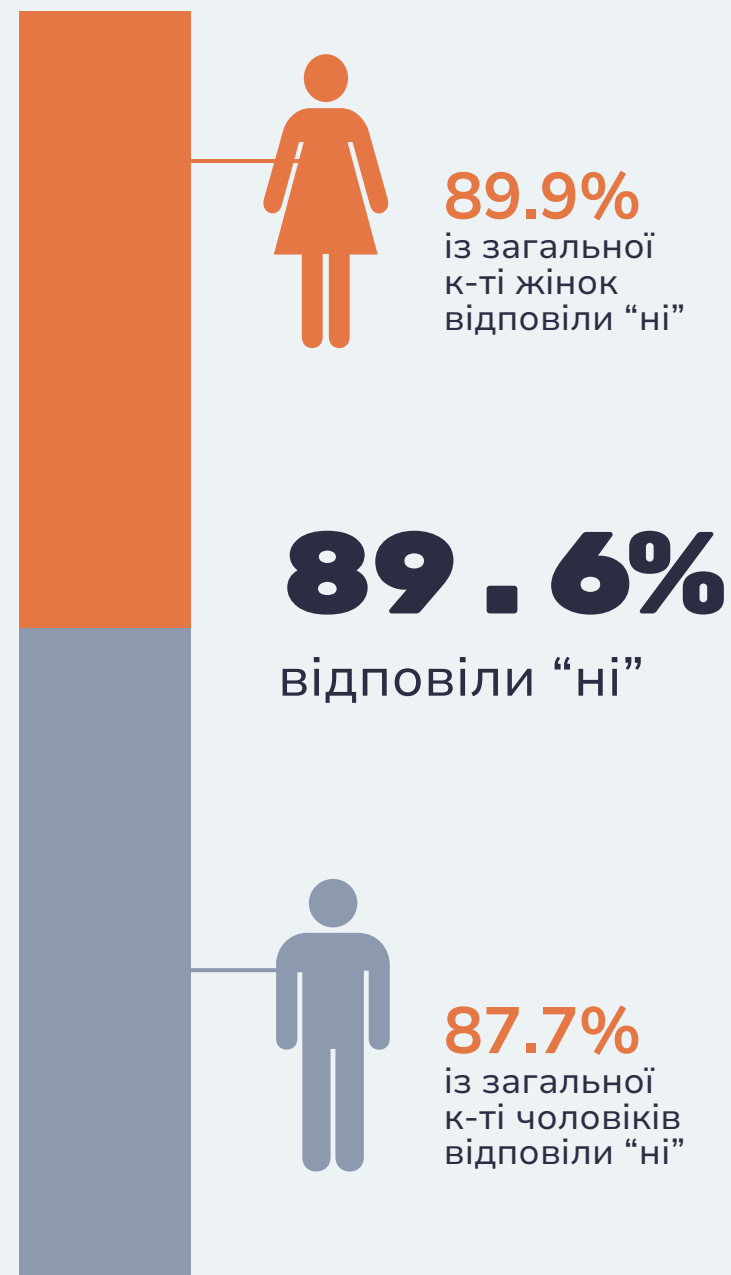
88.2% відповіли "так"

Наступні відповіді респондентів/респонденток свідчать про можливе транслювання/вживання ґендерних стереотипів під час спілкування

«Це не для дівчат»

«Сядь і заспокойся, не поведься, як хлопчисько, ти ж дівчинка»

«Хлопці, підніміть стільці, нехай дівчата приберуть у класі»

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ҐЕНДЕРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ/ПРАЦІВНИЦЬ

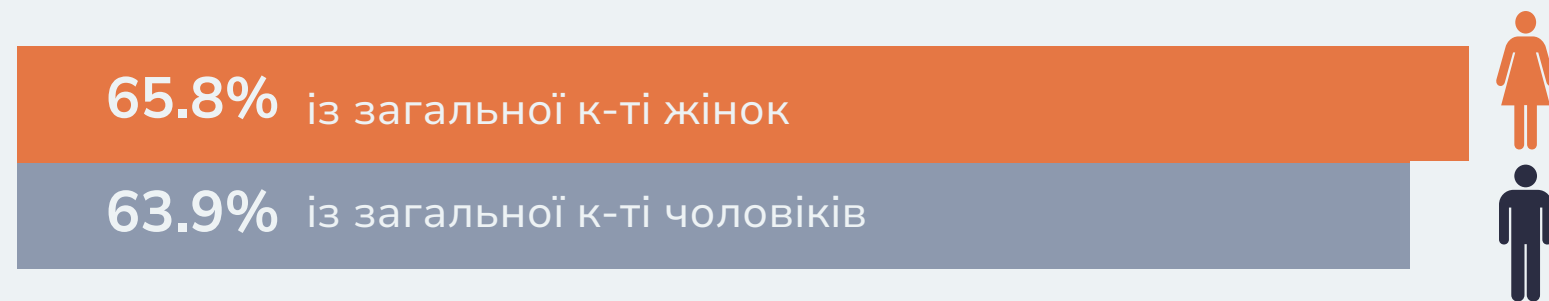
- 1** Видати та розповсюдити серед педагогічних працівників/-иць рекомендації, брошури, буклети, плакати тощо.
- 2** Включити відповідні теми до навчальних планів і програм підготовки та підвищення кваліфікації педагогів/-инь.
- 3** Розробити та запровадити організаційні форми навчання на означену тематику (тренінг, дискусія, ділова гра тощо).
- 4** Скоригувати зміст підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників/-иць у частині методичного забезпечення профорієнтаційної роботи на засадах ґендерної рівності.
- 5** Передбачити розгляд вказаних питань на засіданнях педагогічних і методичних рад ЗСО.
- 6** Розробити комплекс методичних рекомендацій психологічного змісту щодо подолання ґендерних стереотипів і досягнення ґендерно чутливих стандартів у педагогічній комунікації.

**ВПРОВАДЖЕННЯ ҐЕНДЕРНИХ ПІДХОДІВ
В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС**

Імплементация положень Стратегії ґендерної рівності у сфері освіти

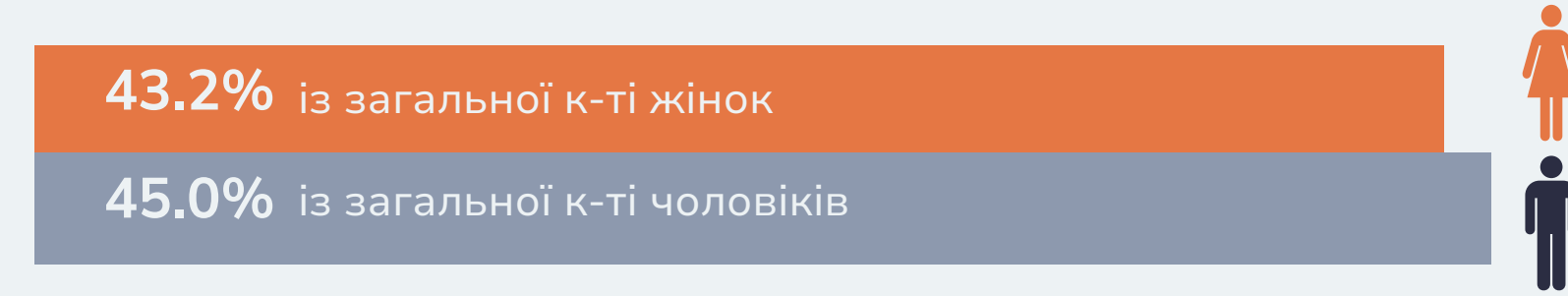
Чи ознайомлені ви зі змістом Стратегії впровадження ґендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердженого операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації?

65.6% ознайомлені

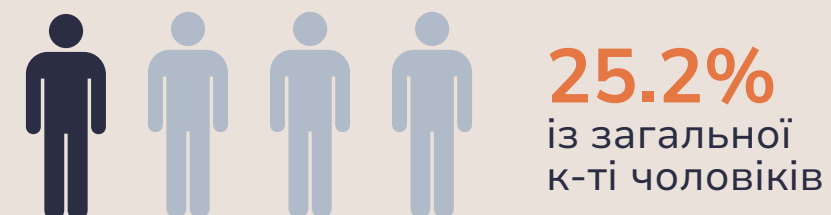
Чи відомо вам про проведення МОН України антидискримінаційної експертизи навчальних програм і навчальної літератури з урахуванням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків?

43.5% відомо

ЧИ ВИКОРИСТОВУЄТЕ ВИ ФЕМІНІТИВИ В СВОЇЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ?

32% відповіли “так”

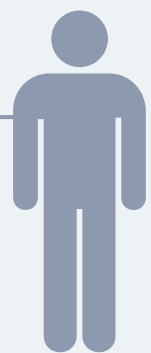
Чи відображені питання
ґендерної рівності в освітньому
процесі вашого закладу освіти?

68.2%
із загальної
к-ті жінок
відповіли "так"

68.3%

«так, відображені»

69.1%
із загальної
к-ті чоловіків
відповіли "так"

**НАЗВІТЬ, ЯК САМЕ ПИТАННЯ ҐЕНДЕРНОЇ
РІВНОСТІ ВІДОБРАЖЕНЕ В ОСВІТНЬОМУ
ПРОЦЕСІ ВАШОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:**

40% реалізується в системі виховної роботи

17% питання внесене до річного плану
роботи закладу

8% розроблено внутрішні стратегічні документи з питань
розвитку закладу освіти з урахуванням принципу
забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

1% впроваджується як окремий курс/
факультатив/гурток

Методичне забезпечення формування ґендерної культури серед учасників і учасниць освітнього процесу

Чи використовуєте ви в освітньому процесі тематичні матеріали (рекомендації, навчальні посібники, методичні посібники тощо) щодо формування ґендерної культури?

37.2%
відповіли «так»

37.9%
із загальної
к-ті жінок

32.3%
із загальної
к-ті чоловіків

Чи є потреба, на вашу думку, в наступних матеріалах, які присвячені питанням формування ґендерної культури серед учасників і учасниць освітнього процесу?

21% вважає, що така потреба є для учнів і учениць

18% для батьків

19% для педагогічних працівників та працівниць

5% матеріалів достатньо, але їх треба вдосконалювати

Чи проводяться у вашому закладі освіти заходи з формування ґендерних компетенцій **для педагогічного колективу?**

58.7% відповіли “так”

58.2% із загальної к-ті жінок

62.6% із загальної к-ті чоловіків

Чи проводите заходи **з батьками** учнів і учениць з метою підвищення їхніх знань щодо ґендерної культури?

62.7% відповіли “так”

63.4% із загальної к-ті жінок

57.6% із загальної к-ті чоловіків

Чи проводите заходи **серед учнів і учениць** з метою формування ґендерної культури?

78.9% відповіли “так”

79.6% із загальної к-ті жінок

73.4% із загальної к-ті чоловіків

**ОЦІНКА ВЛАСНОГО РІВНЯ ЗНАНЬ І ПОТРЕБ
У ЗНАННЯХ ЩОДО ҐЕНДЕРНОЇ ТЕМАТИКИ**

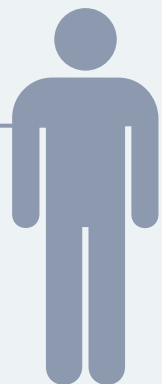
Потреби респондентів і респонденток у знаннях щодо ґендерної тематики

68.3%
із загальної
к-ті жінок

68.4%

потребують посилення своїх знань
і навичок з ґендерної тематики

59.6%
із загальної
к-ті чоловіків

НАЙБІЛЬШУ ПОТРЕБУ ВКАЗАЛИ:

75%

директорів і директорок
фахівців і фахівчинь психологічної служби

НАЙМЕНШУ ПОТРЕБУ ВКАЗАЛИ:

60%

вчителів і вчительок фізичної культури

Узагальнюючі відповіді респондентів і респонденток щодо визначення пріоритетності кожної з тем для навчання

68.5%

Розвінчування неправдивої та маніпулятивної інформації з ґендерної тематики

Ідентифікація ґендерних стереотипів.
Реагування на ґендерні стереотипи.

67.9%

Основні напрями та інструменти державної політики України із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

66.6%

Ідентифікація випадків ґендерної дискримінації.

65.4%

Комунікація ґендерної тематики.

64.0%

Ґендерна термінологія.

Українське законодавство.

56.7%

Міжнародне законодавство.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗДІЛУ

«ВПРОВАДЖЕННЯ ҐЕНДЕРНИХ ПІДХОДІВ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС»

- 1** Забезпечити вивчення педагогічними працівниками та працівницями Стратегії впровадження ґендерної рівності у сфері освіти до 2030 року.
- 2** Передбачити ефективне планування роботи із забезпечення ґендерної рівності в закладах загальної середньої освіти шляхом включення даного питання до річних планів роботи.
- 3** Розробити методичні рекомендації щодо реалізації питань ґендерної рівності у системі виховної роботи закладу освіти.
- 4** Організувати систему обміну та поширення позитивного досвіду щодо забезпечення ґендерної рівності у закладах освіти.
- 5** Посилити роль ґендерної складової у змісті програм курсів підвищення кваліфікації.
- 6** Розробити та запровадити в освітній процес програму комплексного підвищення знань, умінь і навичок педагогів/-инь щодо володіння ґендерною тематикою, фахової готовності до запровадження ідей ґендерної рівності до навчально-виховного процесу та формування готовності учнів/-иць до забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Заходи організаційно-методологічного характеру

Заходи нормативно-методичного характеру

Заходи щодо моніторингу окремих аспектів забезпечення ґендерної рівності в освітньому процесі

Заходи, спрямовані на підвищення ґендерних компетенцій педагогічних працівників і працівниць

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЛАНУЄТЬСЯ ВИКОРИСТАТИ

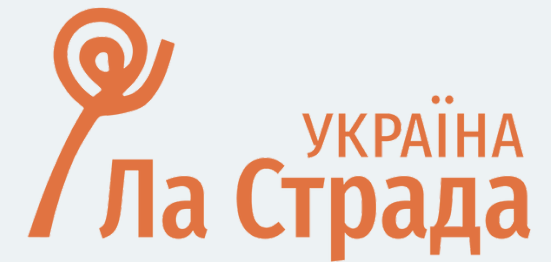
в діяльності з підвищення ґендерної компетенції педагогічних працівників і працівниць закладів загальної середньої освіти, зокрема **через реалізацію/впровадження цілей та завдань Стратегії впровадження ґендерної рівності у сфері освіти до 2030 року**, спрямованих на подолання ґендерних стереотипів і формування ґендерної культури.

A SAME :

Реалізація Стратегічної цілі 2 –

посилення ролі закладів освіти в координації дій суб'єктів реалізації державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері освіти, запобігання та протидії насильству та дискримінації та вдосконалення освітнього процесу на засадах рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, поваги до людської гідності, недискримінації, інклюзивності та протидії насильству, зокрема за ознакою статі.

Громадська організація «Ла Страда-Україна»

 Київ, 03113, а/с 26

 info@la-strada.org.ua

 +38 (044) 205 36 95

 www.la-strada.org.ua

 [lastradaukraine](https://www.facebook.com/lastradaukraine)

Посилання на презентацію
та текст Аналітичного звіту
за результатами дослідження